

ДОПУНУ ПРОГРАМА

СТРУЧНОГ УПРАВНОГ ИСПИТА ЗА ПРИПРАВНИКЕ И ЗАПОСЛЕНИКЕ НА НИВОУ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

1. У Програму стручног управног испита за приправнике и запосленике на нивоу Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 46/04) у наслову, тачки 1. и поглављу II иза ријечи "приправника" додаје се зарез и ријечи: "државних службеника", а у тачки 2. иза ријечи "приправници" додаје се зарез и ријечи: "државни службеници", док се у тачки 3. испред ријечи "вишу" додаје ријеч "високу".

2. Иза тачке 3. додаје се ново поглавље II које гласи: "II Програм полагања стручног испита за приправнике и друга лица високе школске спреме", а испред тачке 4. додаје се нова тачка 4. која гласи:

"4. Програм стручног испита за приправнике и друга лица високе школске спреме, у оквиру предмета из тачке IV Одлуке о стручном испиту, садржи сlijедеће градиво и правне изворе и то:

1) Основе уставног система

а) Градиво

Уставни систем Босне и Херцеговине према Уставу Босне и Херцеговине (Општи оквирни споразум за мир у Босни и Херцеговини - Анекс 4.), који обухвата:

- опште карактеристике Босне и Херцеговине као државе (демократска начела, састав, кретање роба, услуга, капитала и лица, главни град, симболи и држављанство),
- људска права и основне слободе (људска права, међународни стандарди, каталог права, избјеглице и расељена лица и Комисија за људска права),
- надлежности институција Босне и Херцеговине,
- надлежности ентитета,
- додатне надлежности Босне и Херцеговине,
- Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине (Дом народа и Представнички дом - избор, мандат и овлаштења),
- Предсједништво Босне и Херцеговине (избор, мандат и овлаштења),
- Савјет министара (састав, избор и овлаштења),
- Уставни суд Босне и Херцеговине (састав, надлежност и одлуке),
- Централна банка Босне и Херцеговине (састав и надлежност).

б) Правни извори

- Устав Босне и Херцеговине (Општи оквирни споразум за мир у Босни и Херцеговини - Анекс 4.),
- Споразум о људским правима (Општи оквирни споразум за мир у Босни и Херцеговини - Анекс 6.).

2) Основе управе БиХ

а) Градиво

(1) Основе управе БиХ

- начела организовања и рада органа управе (начела законитости, самосталности, ефикасности, јавности, употребе језика и писма),
- послови управе (провођење утврђене политике и извршавање закона и других прописа, обављање управног надзора, доношење проведбених прописа, предлагање и давање препорука из области законодавства, одговарање на питања органа законодавне власти, обављање других управних и стручних послова одређених законом и другим прописима),

- повјеравање јавних овлаштења (коме се повјеравају, начин повјеравања и управни надзор над радом институција које имају јавне овлаштења),
- однос органа управе према тијелу законодавне власти (одговорности и овлаштења),
- однос органа управе према органима извршне власти (овлаштења органа извршне власти),
- међусобни односи органа управе (овлаштења и обавезе органа управе у међусобним односима, међусобна сарадња органа управе на истом и различитом нивоу власти),
- односи органа управе према омбудсменима,
- односи органа управе према предузећима (друштвима) и другим правним лицима,
- однос органа управе према странкама,
- начела организације органа управе,
- правилник о унутрашњој организацији органа управе (садржај и начин доношења),
- руководиоца органа управе и његов замјеник (именовање и смјењивање, овлаштења и одговорности),
- руководиоци државни службеници и службеници с посебним овлаштењима (постављање, смјењивање и овлаштења),
- средства за рад органа управе (врсте средстава),
- инспекцијски надзор (ко обавља инспекцијски надзор, покретање поступка, овлаштења и обавезе инспектора, врсте управних мјера).

(2) Државни органа управе

- односи Савјета министара БиХ и државних органа управе према Предсједништву БиХ,
- однос државних органа управе према Савјету министара БиХ,
- оснивање и врсте државних органа управе,
- управљање државним органима управе (министар и његов замјеник - именоване, овлаштења и обавезе, директор и замјеник директора управне организације - именоване, овлаштења и обавезе),
- руководиоци државни службеници у државним органима управе (врсте, постављање, овлаштења и одговорност),
- одговорност министра и његовог замјеника и директора управне организације,
- прописи и други акти државних органа управе,
- односи државних органа управе према ентитетским органима управе и Брчко Дистрикта БиХ,
- инспекцијски надзор (заједничке одредбе, управна инспекција).

(3) Основе локалне самоуправе

- садржај послова локалне самоуправе,
- управни надзор над радом органа локалне самоуправе, - право општина на међусобну сарадњу и удруживање у савезе и друге облике удруживања.

б) Правни извори

- Закон о управи Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 32/02),
- Закони о основама локалне самоуправе ентитета.

3) Управни поступак и управни спор

а) Градиво

(1) Управни поступак

(а) Опште одредбе

- основна начела,

- надлежност (стварна и мјесна надлежност, просторно ограничење надлежности, сукоб надлежности, службено лице овлаштено за вођење поступка и за рјешавање, правна помоћ, изузеће),
- странка и њено заступање (појам странке, процесна способност и законски заступник, врсте заступника - привремени заступник, заједнички заступник и пуномоћник),
- комуницирање органа и странака (поднесци, позивање и записник),
- достављање писмена (начин достављања, обавезно лично достављање, посредно достављање, посебни случајеви достављања, доставница и грешке у достављању),
- рокови (врсте и рачунање рокова),
- поврат у пријашње стање (услови, рокови и одлучивање о поврату у пријашње стање),
- трошкови поступка (трошкови органа и странака и ослобађање од плаћања трошкова).

(б) Првостепени поступак

- покретање поступка и захтјеви странака (покретање поступка, измјена захтјева, одустајање од захтјева и нагодба),
- поступак до доношења рјешења (заједничке одредбе, скраћени поступак, посебан испитни поступак, претходно питање, усмена расправа),
- доказивање (опште одредбе, исправе, увјерења, свјedoци, изјава странке, вјештаци, тумачи и увидај),
- рјешење (тијело који доноси рјешење, облик и саставни дијелови рјешења, врсте рјешења, рок за издавање рјешења, исправљање грешака у рјешењу),
- закључак.

(ц) Правни лијекови

Редовни правни лијекови:

- жалба (право жалбе, надлежност органа за рјешавање по жалби, рок за жалбу, садржај жалбе, предавање жалбе, рад првостепеног органа по жалби, рјешавање другостепеног органа по жалби, жалба када првостепено рјешење није донијето у законском року, рок за доношење рјешења по жалби).

Ванредни правни лијекови:

- обнова поступка (покретање и рјешавање о обнови поступка),
- мијењање и поништавање рјешења у вези с управним спором,
- захтјев за заштиту законитости,
- поништење и укидање по праву надзора,
- укидање и мијењање правоснажног рјешења уз пристанак или по захтјеву странке,
- ванредно укидање рјешења,
- оглашавање рјешења ништавим,
- правне посљедице поништавања и укидања.

(д) Извршење рјешења и закључка

- извршно рјешење (кад рјешење постаје извршно),
- административно извршење (услови и начин извршења - закључак о дозволи извршења),
- извршење неновчаних обавеза,
- извршење ради осигурања,
- привремени закључак о осигурању.

(2) Управни спор

- право на покретање управног спора (ко може покренути управни спор),
- надлежност суда за рјешавање управног спора,

- управни акти против којих се може покренути управни спор,
- управни акти против којих се не може покренути управни спор,
- побијање управног акта (разлози за побијање),
- покретање управног спора (тужба, рок и садржај тужбе),
- одлуке суда у управном спору (пресуде и рјешења),
- ванредни правни лијекови,
- обавезност пресуда,
- поступак заштите слобода и права грађана загарантованих Уставом.

б) Правни извори

- Закон о управном поступку ("Службени гласник БиХ", број 29/02 и 12/04),
- Закон о управним споровима ("Службени гласник БиХ", број 19/02).

4) Радни односи

а) Градиво

- закључивање уговора о раду (уговор и услови за закључивање уговора), пробни рад и уговор на неодређено и одређено вријеме,
- приправници и волонтерски рад,
- радно вријеме,
- одмори и одсуства,
- заштита запосленика (малољетника, жена и материнства, привремено или трајно неспособних за рад),
- плате и накнаде плата,
- накнада штете,
- престанак уговора о раду (начин престанка уговора, отказ уговора, отказни рок, отпремнина, програм збрињавања вишка запосленика),
- остваривање права и обавеза из радног односа (одлучивање о правима и заштита права из радног односа),
- колективни уговори (појам и питања која се уговором уређују),
- мирно рјешавање колективних радних спорова (мирење и арбитража),
- радна књижица,
- штрајк (појам и услови за штрајк).
- пријем у радни однос (општи и посебни услови за пријем у радни однос),
- провођење натјечаја и огласа (садржај, рок за подношење пријава и избор кандидата),
- пријем у радни однос,
- пробни рад,
- радни однос на одређено вријеме,
- права и обавезе државних службеника,
- стручна спрема државних службеника,
- стручна наобразба и усавршавање,
- приправници у органима управе,
- стручни испит (лица која полажу испит и услови за полагање испита),
- државни службеници с посебним овлашћењима,
- оцјењивање и унапређење државних службеника,
- службена звања државних службеника,
- радно вријеме, одмори и одсуства државних службеника,
- одговорност државних службеника за повреде службене дужности,
- врсте повреда службене дужности (лаке и тешке повреде),
- дисциплинске мјере и казне за повреде службене дужности,
- поступак због повреде службене дужности,
- удаљење из службе,
- смјењивање с положаја, односно дужности,
- извршење изречених дисциплинских мјера, односно казни,

- одговорност за штету,
- стављање државних службеника на располагање,
- престанак радног односа,
- право на штрајк државних службеника органа управе,
- рјешавање о правима и дужностима државних службеника.

б) Правни извори

- Закон о раду у институцијама Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 26/04),
- Закон о државној служби у институцијама Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 19/02, са каснијим измјенама и допунама),

5) Канцеларијско пословање у органима управе

а) Градиво

(1) Канцеларијско пословање

- појам, садржај и значај канцеларијског пословања,
- начела канцеларијског пословања,
- значење појединих израза у канцеларијском пословању (акт, прилог, предмет, досје, фасцикл, архивска грађа, регистрациони материјал, писарница, архива),
- основне књиге евиденције у канцеларијском пословању,
- појам и значај класификационих ознака предмета и аката,
- примање, отварање, прегледање и распоређивање (сигнирање) поште, односно аката,
- завођење аката (начин и вријеме завођења, пријемни штампил),
- евиденција о предметима и актима (уписник првостепених предмета управног поступка, уписник другостепених предмета управног поступка, дјеловодник предмета и аката, дјеловодник за повјерљиву и строго повјерљиву пошту),
- достављање предмета и аката у рад (интерна доставна књига, и пријем и отпрема рачуна),
- рад државних службеника овлашћених за рјешавање предмета и аката (прикупљање података, саставни дијелови службеног акта, враћање ријешених предмета у писарницу),
- развођење аката и предмета,
- роковник предмета,
- отпремање поште (начин отпремања поште, књига отпреме поште путем курира и књига отпреме поште путем поште).

(2) Архивско пословање

- архивски послови органа управе (архивирање и чување завршених предмета и аката, вођење и кориштење архивске књиге, услови за чување регистрационог материјала и архивске грађе, листа категорија регистрационог материјала с роковима чувања, поступак одабирања архивске грађе из регистрационог материјала и начин примопредаје архивске грађе надлежном архиву).

(3) Послови овјере потписа, рукописа и пријеписа

- поступак овјере потписа, рукописа и пријеписа (надлежност за овјеру, овјера потписа и рукописа, овјера пријеписа и посебни случајеви овјере).

(4) Печати органа власти

- печати органа власти (намјена, облик, садржај, израда, чување и употреба, евиденције, нестанак и израда новог умјесто несталог печата).

б) Правни извори

- Одлука о канцеларијском пословању министарстава, служби, институција и других органа Савјета министара БиХ ("Службени гласник БиХ", број 21/01 и 29/03),
- Упутство о начину вршења канцеларијског пословања министарстава, служби, институција и других органа Савјета министара БиХ ("Службени гласник БиХ", број 15/03),
- Закон о печату институција Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", број 12/98 и 14/03),
- Упутство о начину израде, чувања, вођења евиденције и уништавања печата институција БиХ ("Службени гласник БиХ", број 22/98).

НАПОМЕНА: До доношења provedбених аката неће се испитивати градиво везано за архивско пословање."

Досадашња поглавља II, III и IV постају поглавља III, IV и V.

Досадашње тачке 4., 5. и 6. постају тачке 5., 6. и 7.

3. Овај програм ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".